

## **НОВІ ПІДХОДИ ДО ВИКЛАДАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

**Ніколаєнко О.В.**

**Ушата Т.О.**

*Україна, м. Чернігів,*

*Чернігівський державний інститут  
економіки і управління*

The article deals with the reasonable usage of the interactive methods while teaching foreign languages. The article gives the analysis of interactive technologies practical usage and reveals the prior characteristics of modern methods such as democratization, individualization, humanization, differentiation.

Одна із складних наукових проблем, яка постійно постає перед людством у процесі його культурного розвитку це зміст освіти. Сучасне суспільство ставить нові вимоги до особистісних і професійних рис людини – рівня її соціальної адаптації, загальної культури, загальноосвітньої і спеціальної підготовки, творчих здібностей. У цих умовах традиційна роль освіти значно розширюється, підвищується її значення у формуванні життєвоважливих компетенцій особистості - умінь загальнолюдського, загальножиттєвого плану, життєтворчості. Зростаюча роль культурних обмінів, інтеграція в Європу, залучення до світових цінностей, процес глобалізації збільшили значення , зробили необхідним володіння іноземними мовами. Ми знаємо, що комунікативність це основна функція мови, яка більш повно виконується як в лінгвістичному, так і в концептуально-тематичному спрямуванні, коли мотивація найбільш велика [1,с.7]. Так як, під час використання мови домінує одна мета: отримати інформацію, спонукати до дії, виразити почуття тощо, тому сьогодні залишається актуальним принцип інноваційного, особистісно орієнтованого підходу до викладання іноземних мов, в основу якого і покладений принцип комунікативності..

В час, коли сучасна педагогіка відмовляється від твердого «авторитарного керування», де учень або студент є «об'єктом» навчальних впливів, і переходить до системи організації підтримки і стимулювання самостійної пізнавальної діяльності, створення умов для творчості, із позицій особистісно орієнтованої, гуманістичної освітньої формації з'являється незліченна різноманітність методів навчання, переосмислюються численні педагогічні поняття, вводяться у практичний обіг нові. Сьогодні доволі часто педагогічна практика, особливо практика навчання дорослих, оперує поняттям «інтерактивні методи навчання». Посилаючись на визначення Є.Б.Шевченка, провідного спеціаліста Макіївського міського ліцею Донецької області,

інтерактивні технології навчання - це така організація навчального процесу, за якої неможлива неучасть учня в колективному взаємодоповнюючому процесі пізнання, що базується на взаємодії всіх його учасників: або кожен учень має конкретні завдання, за які він повинен публічно відзвітувати, або від його діяльності залежить якість виконання поставленого перед групою завдання [3, с.4-5].

Інтерактивні завдання допомагають встановленню та підтримці стосунків, вчать взаємодіяти в парах, групах, командах [6,с.11]. Активне спілкування учнів у процесі навчання завжди є цікавим і корисним, оскільки не тільки знімає заборону на спілкування, а й стимулює його, таким чином уникаючи рутинної індивідуальної діяльності та перетворюючи процес навчання на загальну захоплюючу пізнавальну діяльність. Крім того, спільна діяльність є цікавішою та емоційнішою, привчає до ініціативи та згуртовує колектив.

Отже можна стверджувати, що, на відміну від традиційних методик викладання, які дають учням основні пізнавальні навички, відірвані від життя й досвіду, інтерактивні навчальні технології не вибираються для виконання певних навчальних завдань, а самою своєю структурою визначають кінцевий результат, стимулюють процес пізнання, викликають інтерес, посилюють розумові можливості.

Світлана Рябушко, професор Ізмаїльського університету гуманітарних наук пропонує наступну класифікацію інтерактивних технологій: прості форми («велике коло», «акваріум», «карусель») та складні форми («мозковий штурм», дебати) [7, с.7-8]. Ми пропонуємо, з власного досвіду, доповнити цю класифікацію такими технологіями, як «ажурна пилка» та «ротаційні трійки», які ми успішно використовуємо в своїй роботі. Технологічна схема уроку з використанням «ротаційних трійок», запропонована доктором педагогічних наук, професором О. Пометун сприяє розвитку продуктивної пізнавальної діяльності[2,с.35]. На підготовчому етапі вчитель розподіляє матеріал, в нашому випадку текст, на блоки. До кожного блоку є своя кількість лексичних одиниць, важливих для розуміння тексту. Заняття починається з введення та розуміння лексики не за рахунок перекладу, а шляхом подання іноземною мовою дефініцій слів та словосполучень. Весь процес проходить швидко, команди (кількість команд зумовлюється кількістю блоків, на які поділено текст) отримують бали та оцінки. Наступний етап починається з самостійного опрацювання командами блоків тексту (10 хвилин). Далі по одному з представників з кожної команди об'єднуються в нові команди, де йде обмін попередньо отриманою інформацією, при самостійному вивченні блоків тексту. Наступна стадія – це самостійна робота учнів (написати переказ тексту, скласти план розповіді, розставити речення за змістом навчального тексту).

Студент або учень отримує можливість проявляти самостійність у навчанні, у самоаналізі навчання, у самовдосконаленні. Цей метод реалізується через різні форми – колективну, групову, індивідуальну. Колективна та групова форми вдало компенсують прогалини в знаннях слабких учнів, недостатньо сформовані навички та уміння самостійної роботи. На занятті при використанні цієї вправи створюється атмосфера зацікавленості кожного учня в роботі, відбувається стимулювання учнів до розмірковування, виконання завдань без страху помилитися. При таких умовах оцінювання учнів відбувається і за кінцевим результатом, і за процесом його досягнення.

Універсальність інтерактивних технологій полягає в тому, що, наряду з груповою роботою, має місце особистісно-орієнтований підхід, у вигляді диференційного підходу[5,с.5]. Одне й теж завдання може стимулювати розвиток творчих можливостей одних учнів і гальмувати інших. Тобто, для одних студентів або учнів це завдання буде творчим, а для інших навчальним. Це залежить від здібностей учнів. Завдання інтерактивних технологій й полягає в тому, щоб усіх учнів залучити до розв'язання різноманітних творчих завдань, використовуючи принцип комунікативності, зосередити увагу не стільки на засвоєнні мовних засобів чи розвитку навичок і вмінь, скільки на діяльність, в процесі якої застосовується мова. Бернард Шоу стверджував: «Єдиний шлях, який веде до знань – це діяльність», тобто, йдеться про вміння використовувати набуті знання на практиці. Наприклад, при вивченні теми «Професії» тип завдань «чому люди вважають, що професія Енджі як мотоциклетного кур'єру не є підходящою роботою для жінки» - завдання на проблемне бачення. Як навчальне завдання, воно вміщує завдання прихованого питання, завдання на використання заданих ситуацій, завдання на викриття уявних протиріч, а як навчально-творче - вміщує завдання-головоломки, завдання-проблеми, завдання-парадокси, завдання на формування проблем. Така організація творчої навчальної діяльності учнів дає змогу кожному працювати в оптимальному темпі, не відчуваючи своєї «лінгвістичної інтелектуальної неповноцінності», поступово навчатися узагальнених прийомів розумової діяльності, методів розв'язання широкого кола задач[4,с.17-18].

Інноваційна освіта — це нова педагогіка, нові освітні процеси, нові технології, те, що дає можливість навчанню іноземних мов орієнтуватися в нових умовах, адаптуватися до нових вимог. Саме активні методи навчання дають змогу тому, хто навчається, розкритися як особистості. Активна розумова і практична діяльність, у навчальному процесі є важливим чинником підвищення ефективності засвоєння і практичного опанування іноземними мовами.

### *Література:*

1. Коваленко О. Реформа рухається вперед // *English*.-2003.- № 6(150).-с.7.
2. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання.-К., 2004. – 192с..
3. Шевченко Є.Б.Використання інтерактивних технологій для розвитку пізнавального інтересу на уроках англійської мови.// *Англійська мова та література*. - 2005.- №24(106).- с. 4-6.
4. Brophy Jere, *Motivating Students to Learn*. Washington (1989) с. 18-37.
5. Coldberg, Natalie. *Long Quiet Highway: Walking up in America*. Bantam (1993) с. 9-10.
6. Cory Hugh, *A fresh look at motivation* / *English*. – 2004. - №27-28(219-220). – с. 3-6.
7. Riabushko Svitlana, *Interactive Training: New approaches to the foreign language teachers' training* // *English*. – 2003. - №8 (152). – с. 7-8.